

Szerkesztői és kiadó iroda:

NYIREGYHÁZÁN.

Széna-tér 121-ik szám alatti házban.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Nyílt tér alatt 30 kr. bélyegdíjon kívül minden
egyszer hasábjott garmond-sorért 25 kr. o. é.
fizetendő.

NYIR.

SZABOLCSMEGYE ÉS A HAJDU-KERÜLET KÖZLÖNYE.

Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad: Zeisler M. Pesten.

A kiadó-hivatalban 5 fr. 50 kr.
Házhoz vagy postán küldve 6 „
Félévre 3 „
Évnyegyre 1 „ 50 kr.

Hirdetések díja: minden hathasábos petit
sor egyszeri igtatásánál 5 kr., többször-
rinél 4 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Küldöttségi tervezet az egyházmegyei életbiztosítás tárgyában.

Alulírottak a gemzsei nt. egyházmegyei gyűlés 63. számú határozata értelmében a végett küldetvén ki, hogy ugy az egyéni, mint a tömeges életbiztosítás eszközölhetése tekintetéből tervezetet nyújtanának be: mely kiküldetésünkre vonatkonatkozólag, következőben van szerencsénk elkészített tervünket a nt. egyházmegye elé terjeszteni:

Az életbiztosító intézetek, melyek külföldön már évtizedek óta éreztetik jótékony melegőket, közelebbi években hazánkban is oly népszerűekké kezdtek lenni, hogy mindazok, kik haláluk esetére családjuk jövőjét biztosítva ohajtják látni, tömegestől sietnek meggazdálkodott filléreiket, majdan dúsán kamatozandókat, letenni ezen intézeteknél; és valóban oly családapákra nézve, kik csekély évi jövedelmükből világi gazdagságot nem gyűjthetnek, az életbiztosítás az egyetlen eszköz, melynek felhasználása folytán csekély áldozattal meglehető örökséget szerezhetnek családjok számára. Ha egyesekre jótékony ezen intézvény, hozzá hasonlíthatlanul jótékonyabb — mert sokkal csekélyebb áldozatba kerülő — az testületekre nézve, azok özvegyeik és árváik sorának enyhítésére.

Ily alapelvekből kifolyólag midőn egyházmegyénkre nézve is üdvösnek s felkarolandónak véleményezzük a kebelbeli lelkészek között egynek vagy többnek is bizonyos tekintélyes összegig leendő biztosítását: másrésztől nem késünk az ezen biztosítás létesítésére megkívántató módokat előterjeszteni.

Küldetésünk aként levén körvonalozva, hogy mind az egyéni, mind a tömeges biztosításra vonatkozólag készítenénk tervezetet, ennek folytán a következő kérdések megoldását tettük feladatunkká:

I. Tömeges vagy egyéni biztosítás lesz-e célravezetőbb?

II. Minő összegig történjék a biztosítás?

III. A fizetendő díjak mely forrásból vétesenek? és

IV. Melyik intézetnél történjék a biztosítás?

I.

Tömeges biztosítás alatt, küldöttség a biztosításnak azon módját érti, miszerint az egyházmegyei 93 lelkész tömegestül mindenik külön-külön bizonyos meghatározott összegig biztosíttatnék s a díjak egy közpénztárból fizetettvén, mindeniknek elhalála esetében az özvegy-árva pénztár lenne az örökös. De ezen biztosítási mód még azon esetben is, ha a biztosító bank nevezetes engedményekre volna hajlandó — nagyon költséges lenne, mert a bank részére a biztosított összegtől évenként fizetendő díja-

kat a biztosított életkora határozza meg, s míg egy harmincz éves lelkész 1000 fr. után csak 25 fr. 20 kr. évi díjat fizetne, egy hatvan éves lelkésznek ugyanakkor 75 fr. 70 krt kellene áldozni; e mellett sokan lennének, kiket orvosi vizsgálat folytán a bank el sem is fogadna. Általában a tervezett biztosításnak ezéjla az levén, hogy a multak gyászos mulasztásai némileg helyreálltassanak, s jövőre oly alap-töke szereztessek, mely a lelkészek özvegyeinek és árváinak sorsát enyhítőleg biztosítsa, az ezen cél elérésére kínálkozó eszközök közül a kevesebb áldozatot igénylőt kell választanunk, ha általa egyszermind ugyanazon eredmény érhető el.

Ugyanazon eredmény érhető el és pedig tetemesen csekélyebb áldozatokkal az egyéni biztosítás által, ha t. i. az egyházmegyei lelkészek magok között nem ugyan egyet, mint szóban volt — hanem küldöttség véleménye szerint három biztosítottnak, még pedig életkorukra nézve egy 30, egy 35 és egy 40 évest. Ezt azon célból véleményezi küldöttség, hogy az ekként biztosított lelkészek között egyik vagy másik elébb elhunván, a biztosított összeg egy harmadának már birtokába jutna az egyh. megye, s ennek kamatai nagyrésztben kézzhez szolgáltatnák a még fizetendő évi díjakat.

II.

A mi a biztosítandó összeg mennyiségét illeti, ennek meghatározása a kebelbeli lelkészek és egyházak áldozatkészségétől függ, ugyanazért küldöttség nem is látta szükségesnek, egyetlen meghatározott összegre alapítani tervezetét, hanem tájékozásképen kimutat három összeget, a fizetendő díjak megnevezésével, a nt. egyházmegyétől függvén egyiknek vagy másiknak elfogadása.

Első terv szerint biztosíttatnék 30 ezer frt, még pedig egy 30 éves lelkész 10 ezer frtig; egy 35 és egy 40 éves lelkész szintén 10—10 ezerig; ezen esetben a biztosítási díj lenne ha az évenként egyszerre és pedig előre fizetettnek: 832 frt; második terv szerint biztosíttatnék 21 ezer forint, az előbbi módon, három lelkész 7—7 ezer frtig, ezen esetben a biztosítási díj volna 582 frt 40 kr.; harmadik terv szerint biztosíttatnék 12 ezer frt, a fentebbi módon három lelkész 4—4 ezer frtig, ezen esetben fizetni kellene évenként 332 frt 80 kr. biztosítási díjat.

III.

A mi már a meghatározandó biztosítási összegtől fizetendő évi díjak fedezését illeti, e tekintetben a küldöttség érintetlenül ohajtja hagyni a jelenlegi özvegy-árva pénztárt, úgy hogy a most meglévő töke folyó kamatai minden évben a jelenlegi özvegy-árva között osztassanak ki; de

már az ezen pénztár javára a lelkészek által évenként fizetni szokott fél-százalékos annaticum, a biztosítási díjak fizetésére fordíttatnék, annyival is inkább, minthogy küldöttség a biztosítás létesítésére egyedüli forrás gyanánt az annaticum felemelését képes csupán felmutatni, mely is az előirányzott biztosítási összegekhez mérve következő arányban volna megállapítva, ha egyedül önerőnkre volnánk hagyatva: 30 ezer forintnál az évi díj 832 frt levén, ennek fedezésére az eddigi jövedelem-kiszámítás szerint, mivel a fél-százalék kerek számmal csak 150 frtra tehető, három egész száztól kelletnék, azaz a hol a lelkész eddig 1 frt annaticumot fizetett, ezután 6 ft kellene fizetnie; 21 ezer frtnál 582 ft 40 kr. levén az évi díj, hogy ezen összeg szerinti biztosítás létesíthetessék, az annaticumot két egész száztalékra kellene felemelni, azaz az eddig fizetett 1 frt helyett 4 frtra; 12 ezer frtnál 332 forint 80 kr. biztosítási díj fizetettvén, csekély pótlékkal egy egész százalékos annaticum által fedeztetetnék, azaz az eddigi 1 frt helyett fizetettnek 2 frt.

Ezen kimutatás szerint az igénylendő áldozat a biztosítandó összeg nagyságához képest változik, de változik a jövőbeli kilátás is, mert míg 30 ezer frtos biztosításnál 20 özvegyet véve fel, egynek-egynek 90 frt évi osztalékra nyújtanék kilátás: addig a 12 ezer frtos biztosításnál csak 36 ft reménylhető.

A küldöttség csak ezen egy forrást jelölte ki, mert ebből önerőnkön önérdékünkben legbiztosabban méríthetünk: de azon édes remény táplálja keblünket, hogy hitbuzgó egyházaink megértve a kor intő szövegét, sietni fognak bennünket támogatni, s a fizetendő díjak legalább egy harmadának elvállalása által oda fognak képesíteni bennünket, hogy minél tekintélyesebb összegig történendő biztosítást eszközölhessünk.

IV.

A mi végezetre azon kérdést illeti, hogy a biztosító bankok melyikénél történjék a biztosítás, küldöttség egyenesen a „Haza“-t ajánlja. Egyházmegyénket két társulat kereste meg ez ideig, u. m. a „Duna“ és a „Haza“; első tekintetre a „Duna“ előnyösebbnek látszik, a mennyiben nála a díjak kevesebbek, és e mellett 5 százalék engedményre nyújt kilátást, de ezen ugyiltszó előnyt nagymérvben felülmúlják azon nyeresmények, melyeket a „Haza“ kötvényszerűleg biztosít, a mennyiben a bank tiszta nyereségének 50 százalékában részesítendő a biztosítót.

A küldöttség ezen nyeresémi osztalékokat, mint bizonytalanokat számításába fel nem vehette, jóllehet épen ezek teszik a „Haza“-nál biztosítást oly előnyösökké, hogy ezeket számításba véve, nagyobb összegektől

sem lehet visszajedni. Ugyanis egy oly társulat, mely egy évi működése alatt már közel 20 millióig biztosított, életképességének fényes bizonyosságát adta, s pontos kezeléssel mellett méltán azon reményre jogosít, hogy a nyeresémbeli ígéretek nem csupán írott malasztok leendenek; s ha igaz az, hogy a bank alakulása első évében már 6—7 százalék nyeresémet lesz képes adni a biztosítóknak, úgy nem valami vérmes remény azt hinni, hogy hasonló osztalékra a jövőben is erős kilátás lehet. Hogy mily előnyöket nyerne az e. megye ezáltal, néhány szám azonnal kimutatja.

A 30 ezer frtos biztosításnál a befizetett 832 frt évi díj után 6% nyeresémet tenne 49 frt 92 krt, második évben kétannyit és így tovább; s ha a nyeresémbeli minden évben a biztosítási díj pótlására fordíttatnának, a lelkészek által fizetendő évi díj is évenként alábbszállana, s 17—18 év elmúltával teljesen megszűnnék a fizetés, a mennyiben már ekkor a befizetett összeg az utáni nyeresémből teljesen kifizetethetnék a biztosítási évi díj; — ha pedig a nyeresémi osztalék a töke növelésére benthagyatnék, 12 év alatt a töke is néhány ezer forinttal növekedvén, a nyeresémi-osztalékok teljesen fedeznék a biztosítási díjakat.

Hogy a biztosítás létesülése esetében a banktól még némi engedmények is reménylhetők, különösen a kezelési díjakra nézve, a felől a küldöttség egyik tagja, a ki Pesten személyesen értekezett az igazgatósággal — biztatást nyert.

Midőn érett megfontolás után készített ezen tervjavaslatunkat a nt. egyházmegye figyelmébe ajánlanánk, maradtunk Nyiregyházán, aug. 29-én 1868., a nt. egyházmegyének alázatos szolgálói

Litkei Péter.
Vitéz Mihály.
Váradi Pál.
Gyöngyösy Sámuel.

Egy pár szó városunk érdekében.

Az egyszer a közrendészeti ügyek kezeléséről akarunk szólni, s pár sorban elmondani azt, mit tapasztaltunk e tekintetben.

Mindenki tudja, hogy a közrendészet célja, a sértések és veszélyek elhárítása, a közbiztonság fentartása s azon forrásoknak elnyomásában áll, melyekből a veszélyek származnak.

E cél eléréni, fő feladat, a rendőri közegek kellékeinek tekintetbe vétele, s azoknak az alábbiak szerint való betöltése.

Az alsóbb rendőri közegeknél ugyanis megkívántatik a „józan élet, gyors feltalálási tehetség, buzgalom és humanitás.

Ezek nélkül a rendészet fen nem állhat — a minthogy ez városunkban sem igen virágzik.

Tagadhatatlan ugyan, miként de-

rék városi kapitányunk („én“-jét tekintve) a rend és közbátorság fentartásában, a veszélyek megelőzésében nagy tevékenységet fejt ki, de mi haszna, ha a nappali és éjjeli örök magok követik el a legnagyobb jogsérelmet.

Mi haszna minden üdvös rendeltének, mikor a legtöbb esetben a „drabant urak“ az utcai komédiák kezdeményezői.

S mi ennek az oka?!
Őszintén megvalljuk, a drabantok megválasztásánál a fentebbi kellekeknek kellő figyelembe nem vétele.

A mi öröknél a „humanitás“ olyan ritka, mint a fehér holló.

Legközelebb magunk voltunk tanui egy jelenetnek, midőn ezen drabant urak egyike amugy istenigazába puskaaggyal döngötte embertársát.

Ilyenkor a szenvedőnek segíteni annyi — mint kitenni magát készakarva a drabant ur embertelen gorbaságainak, annyi, mint hallgatni akarni az utálatos káromkodásokat.

Aztán mondja valaki, hogy ezen „urak“ illetén tevékenységükért nem érdemlik-e meg a 25-öt.

Gyakran elnézzük e közegeknek ama jókedvet, melyet bennök a bor s pálinka gerjeszt.

Na! ez aztán a valódi élvezet, mikor a pipacspiros arcú „urak“ a rendet fentartani kívánják.

Szép szóról szó sincsen; pofozódás, oldalba lökés, puskaaggyal való simogatás; ezek a rendhelyreállító eszközök.

Kurtavasat az ilyen „nemes“ buzgalomnak, aztán elcsapni ezt a tevékenységet.

Nézetünk szerint a rendőri hatalom nem önkényileg, hanem bizonyos elvek szerint töltendő be.

A teendők — kell hogy pontosan körvonaloztassanak s az eszközök is kijelöltesse a jogsérelmek elhárítására.

Csak így lehet a rendőri tevékenység üdvös.

S ha némely eseteknél a „kényszernek“ alkalmazása elkerülhetetlen, legyen az humánus s nem embertelen.

Jól tudjuk mi: hogy a mostani szolgazemélyzetnél ügyes és humánus emberek is vannak, hanem a nagyobb részt „mustrálni“ kellene.

Hadd menjen a „férgesse“, kik a rendet felforgatják; — aztán...

Zabolát ezen „urak“ önkényének, s a rend ellen nem leend panasz.

Lesz még e tekintetben pár szavunk... hanem csak jövő alkalommal.

Nevelési ügy s egy kevés applicatio.

Sokan hangoztatják napjainkban eme jelmondatot: „Nevelés jöjjön el a te országod!“ de előmozdításával keveson törődnek; a helyes nevelés s illem főszabályaitól oly gyakori az eltérés, hogy a nevelészet barátai aggodva kérdik egymást: vajjon mikor ébredünk fel az általános helyes nevelésnek rég ohajtott hajnalán?!

A teremtőtől nyert szellem s testi erőket s tulajdonokat párhuzamosan kell fejleszteni s ápolni, hogy azok rendeltetésüknek megfeleljenek.

Jelenleg a nevelészet általános fő elveiről s alapszabályairól szándékom röviden értekezni.

Miként szép stílus és szilárd épületet — erős s biztos alapra lehet s kell illeszteni s emelni, úgy a szellemi kiképzést is biztos alapelvből kell megkezdeni s folytatni; ha az alapelv helyes s a nevelési eljárás szabályos, azon nevelési művet rend, értelem, igazság, jellemziládság, szivnemesesség szempontjából ítélve, helyesnek s biztosnak mondhatni.

A szellemi kímével behatólag foglalkozó tudósok — különböző nézőpontból különböző alapelvet ajánlanak; egyik azt javalja: „Nevelj a népet erkölcsiségre;“ — másik: „Nevelj emberségre, becsületre;“ — mások ismét: „Nevelj értelemre s hasznossá az életre.“ — Mind szép s jó elv, de nem tökéletes. — Ugy hiszem, hogy általános alapelvül ez szolgálhat rendeltetésükhöz képest: „Nevelj a népet isteni félelemre, szeretetre, szoktassd rendhez s munkássághoz, szoktassd ön s mások megbecsülésére; — ezen elvek szerint lehet hü, munkás, meglegedett, hasznos honpolgárokat, a család s emberiség számára alkalmas tagokat nevelni.

A mely nevelés közán megtanulja s megszokja Istenét mindenek felett szeretni, az önmagát s embertársait Istenért szeretendi; az ily neveltetésü szeretni fogja hazáját s honpolgártársait; bizonyos vagyok aziránt

is, hogy nem fogja a hazának tiszteltreméltó egyik osztályát fekete serregnek — perinde ac cadaver — nevezni. Pfiu! Das ist unaesthetisch — cet homme n'a aucune culture. — For shame! Get about your business!

Egy ifju, midőn nevendéktársai csipős s illetlen kifejezésekkel bántalmazták, azt szokta mondani: ifjonez! holt ön vacatiózni, vagyis: hol volt nevelésben?

Kinek füle van a hallásra — értse meg!

A nevelőnek, ki hivatása szerint lelkiismeretesen akar működni s haladni a nehéz pályán, szem előtt kell tartani még eme általános főszabályokat: az Istentől nyert ész- és szivtulajdonokat gondosan megővni, nehogy azok ferde irányt nyerjenek vagy elgyengítenek.

E tehetségeket kifejlesztését czél felé segíteni — vezetni.

A gyöngye tehetségeket erősíteni, — javítani.

A nevendékeket szabályszerű önállásra tanítani és szoktatni.

* * *

A testi nevelésről általán s mindenek előtt megjegyzem, miszerint a korai halálozások — ferde idomu s gyenge testalkotások nagyrésztben a hiányos testi nevelésnek róhatók föl bűnül.

E czélből — mindent ovatosan távoztatni kell, miáltal a nevendék testi ereje elgyöngülhetne.

Minden tényezőt fölhasználni, miáltal a testi erő fejlesztések s edzőjék, mert való az, hogy kores testben a legműveltebb lélek is lehangolt s bágyadt: — „mens sana in corpore sano!“

A nevendéket a tisztaságra s testgyakorlatokra tanítani s szoktatni, — ezt általán minden pedagógus — még Weber is — nem a történetész, sem a költő, sem a zeneszerző, — mert tizenkettőt ismert meg a német irodalom története velünk, — hanem a jeles nevelő, később tanár kiválólag ajánlja főleg a vízbeni testgyakorlást s erőfejlesztést; — ez könnyen eszközölhető a folyókkal ellátott vidékeken, de némi költséggel — a folyó nélküli vidékeken is, — így például tervben van a nyiregyházi Sóstón is

egy uszoda létrehozatala, — pár szivattyus kút s néhány □ öl terjedelmű kő- vagy deszkaoldallal s talpazattal ellátandó medence minden nagyobb községben uszodául szolgálhatna, — melyben az egészség fentartására kívántató tisztaság mellett, a vízbeni testgyakorlat, mely legjobban edzi az erőt, eszközölhető lenne. — Így némely nem eléggé tiszta kezeket s író tollakat is tisztábbra lehetne mosni! Votre plume pour ecrire en gros!

Vagy talán ez is szerezzenmosás lenne? S.+E.

A f.-szabolesi h. h. tanítók gyámintézete.

Epen szobámban andalogtam, ott merengve a f.-szabolesi tanítók gyámintézete felett, midőn olvastam, hogy az alap 2344 fr. 69 kr., mondhatni egy pár rövid év alatt, és semmiből! akkor köszönt be hozzám egyik régi ismerősöm ki Pily Lajosnak a felső-szabolesi h. h. iskolai választmány elnökének egyik legősintébb barátja, és látván gondolkodásom tárgyát, azonnal feltárja előttem naplóját, és olvas:

„P. L.-nek rögeszméje a népnevelés, evvel kél, evvel fekszik. Szép és nehéz feladat, de még sem látszik oly kivihetetlennek, mint a perpetuum mobile feltalálása. Hogy a czél megközelíthesse egyszerre fogja fel az ügy anyagi és szellemi oldalát. Most egy nagy dolgon töri fejét, hogy ösztönt ébreszessen; a tanítói gyámintézet alapját akarja letenni.

Szegény fiu! oda dobjá legelőször is 100 frjtát, meglopja családját, saját életét.

Szegény fiu! elfelejté, hogy e hideg önző világban majd követőkre sem talál ábrándos terve valóztatására. De meglássuk, mi lesz e kicsiny magból.“

Ezeket olvasta fel naplójából az én jó barátom. Most már a kicsiny kedves eredménye 2344 fr. 69 kr., és már ez évben özvegy tanítónok is részesültek egy kevés segélyben.

Nem vagyok ugyan megbizva e sorok írására, de némi részben ismerem én Pily Lajos urat, kinek egy régi bibliája van melyet háza padján gondosan conservál, ő abból azt olvasta hajdan gyermekkorában: a mit a jobbs csimál, ne tudja azt a bal kezéd. Mégis, mint-hogy az ügyetlen tanítói karból senki sem vállalkozott, ki az ő javukra annyi önfeláldozással fáradozó elnökükről a világ előtt egy pár sorban említsést tett volna; és mint-hogy az ő nyughatatlan izgatására sok jó emberek is részt vettek ezen önzetlen nemes ügy előmozdításában, hogy azok is meg tudják, miszerint adományuk el nem veszett, hanem áldáshozólag gyümölcsözik: azért vettem bátorságot e sorok írására. Ha hős költeményt akarnék, vagy inkább tudnék írni, így kezdeném: Anna virumque cano, vagy: férfiat enekelek stb.

De most a társadalom egyik szerény nap-szamosáról szólok, ki izadó kézzel és homlokka ültetett egy kicsiny eseményt, melynek nem csak áruyékában fognak majd az özvegyek, és árvaik enyhülést találni, hanem gyümölcsöt is szakaszhatnak ágairól éhségük, és szonjuságuk csilapítására.

Oh! ma már a pályának is szobrot emelnek. Ez léhaság, és a mai érdemekben dus kor mániája.

De a ki a társadalom nemes és szent érdekét lelkében felfogta, és az ő gondolkozó lel-

TÁRCZA.

AZ ÉLET ANGYALA.

— Életkép. —

Ira: ZÁDORY XAVÉR.

„Ehret die Frauen, sie flechten und weben, Himmlische Rosen in's irdische Leben...“

— Nem, augyali Emiliám, nem feledlek soha; képed eltörülhetlen vonásokkal véve szivembe, miként a halál sem képes elsimitani; mert a léleknek nem állhatja útját; a lélek élni fog és szeretni örökké... szeretni hiven... téged Emiliám!... A távolban is csak te léssz orangyalom... te minden gondolatom... ajkaim hajnali és esteli imádságom gyanánt fogják rebegni nevedet... Fogsz-e te is Béládra gondolni?... Oh de ne hosszabbítsuk a válásnak nehéz perceit... Isten veled Emiliám... az ég örködjké feletted... én elmegyek el... a messzi távolba, de a költőként:

„All az eskü! nézd az ég,
Föld, mi messze nyulnak,
Végre mint öllekőzők
Együvé borulnak!“

én is visszatérek, mint a vándor madár kedvelt fészékbe, boldogságom kuforrásához... visszatérek, hogy te légy küzdelmeim legédeseb pályabére... isten veled... isten veled...!

Egy hosszú, szenvedélyes ósokban egyesült két szerető lélek: az istenülés, azon percét élve, melyben a porhoz ragadt ember, hasonlóvá léssen urához, teremtőjéhez, nagy lévén és tiszta a szeretet által. — Béla elrohant, azon szilárd föltétel szivében miszerint soha sem fogja feledni boldogsága kutféjét, Emiliát!

De vajmi erős föltételt nem ingatott már meg az élet!... Az élet, melyben a különféle érzelmek és szenvedélyek egymást üzik és kergetik... egymás ellen vívnak irtó háborút!...

Béla feledett. — A távoltság növekedtével, mely köztette és Emiliája között feküvék, apadtott a hév is, melylyel azelőtt eszmény-képét által ölelé. — A kör, hol eddig mozgott parányivá alacsonyult, az élet élveivel szemben, hol az inger, mi gyakrabban, pengelgerre állítja leg-szentebb érzelmekket. — Midőn élmámorában, élvezetéről élvezetre rohanván, néha elmosolyodék együgyü szerelme felett, ilyenkor intó árnyként feltűnt még emlékekben Emília alakja, mely azonban lassan-lassan egészen elmosódék szivében, hogy újabb és újabb benyomásoknak helyet készítsen és engedjen.

A vészés hír, mint a gondolat, szárnyal sebeseben; és melyet sziven, gyökerén ütött: hervad a virág, a gyszos enyészet felé.

Emília tudomásul vevé kedvese hűtlenségét, hervadni kezdett, hévütötte virág gyanánt, de szeretni meg nem szűnt, még bánatában, hervadásában sem.

Megérté a szivében kiáltó szózatot, hogy Isten által, ő van rendelve, a tévelygőnek védelméül.

Béla — rohanván tévedésről tévedésre, — végre ott állt az örvény szélénél; kihült kebelével hamvadt reményekkel; az önhitség és ál-büszkeség, a tevédeknek atyja elhagyá őt, midőn bátorsága nem vala már, szembeszállani az élettel.

Igy látta viszont azon tájakat, hol mint gyermek először pillantá meg a napot;... mint fűzre fiu, a kis leányval együtt üzte, a természet hűzette vtrányokon a tarka pillangót;... hol mint hó keblü ifju, a szerelem édenében élt... itt ejté ki az ábrándozó szüz első „igen“ szavát;... itt élvezé az istenülés per-

czét, midőn ajk, ajkon függött... Oh ifjuságnak búbajos, édes álma... mint a lenge kő, mely korona gyanánt öleli körül a meredek hegy ormát... széjjel daraboltatik a nap behatoló sugarai által, hogy látszassék a merő valóság, a kopár és kietlen sziklacsoport.

Béla esküszegése útadatában kishittivé lön. A mult melyre az eltörülhetlen emlékezet, lelkiünk ama szigorú bírója, — jelenjére utalván — visszatekintett: kétségbe ejté őt, és Emília szenvedő, megtört alakjának látása, határozattá növelé szivében ama sötét gondolatot, mely a halál karjaiban keresi a furdáló lelkiismeret megnyugovását.

— A szerető hölgy leolvász homlokáról a vészés akaratot és elliatáráz örködni fölötte, élete fölött védő angyalként, hiszen szegénynek örangyalára most oly nagy szüksége volt!...

A jótékony éj lebocsátá barna leplet a földre; és a féltéken megszünt zsbongni az élet; álmlában a fúradt vándor, szülőföldjén szerettei hajlékában pihent; és az epedő leányka vágyait betölté az éj angyalszélid tündére;... A sziv harcza megszünt... sebei nem vérzettek... a szerencsétlen is boldoggá lön... mily jótékony az éjnek szelleme!...

Az ég boltozatján ragyogott a sápadt hold; ezüstjével behinté a rezgő füzeket, a csendes folyam partján; hab nem zörgött, a folyam tükrében fénylett az ég csillagainak miriádja, s rajta boldog tündérékként lebegének a füzek árnyai.

néma csend mindenfelé... szép holdvilágos éj volt... csendes éj!...

Nem messze a folyam partjától, terepélyes hársaktól körülveve, fehérlett Emília hajléka... Fekete árny lebegett a hársak alatt, végre megállt, egy sblakra függesztvén tekintetét!

— Emiliám, áldott lélek, — suttagó lassan, — alszol!?

A ház ablaka sötét volt.

— Aludjál, legyen álmod csendes... nyugodt. — Ne hervassza többé bánatköny angyalszélid arcod virágait... én elmegyek... el... messze... soha vissza nem térendő... bünhödni fogok... és ha megtisztulok majd;... elvárlak... ott... a csillagok felett, — legyen álmod csendes... nyugodt...!

Béla egészen a folyam partjára jött. — Ott leült és mélyen nézett a habokba. — A csillagok rezgő fénye oly csábítóan intgetett... feje sádelgett... az a kis csillag úgy vonta őt lefelé...!

— Megyek, igen... ott megnyugszik majd e háborgó sziv... hol a béke csilagsugarból alkotott magának lakhelyet, — vezess kis csillag... oltsa el a jég hullám az ég szivnek lángjait...!

Bücsuzólag tekintett még egyszer a terepélyes hársak felé... még egy hosszú sohaj reszkedteté meg a füzek lombjait:

— Emília! —

Aztán mintha nehéz test esése hallatszott volna, s többé semmi nesz...!

Az ég boltozatján ragyogott a sápadt hold; ezüstjével behinté a rezgő füzeket, a csendes folyam partján, hab nem zörgött, a folyam tükrében fénylett az ég csillagainak miriádja, s rajta boldog tündérékként lebegének a füzek árnyai...!

A néma csendet most, a tulsó partról, nyil-sebességgel haladó sarka, evező ütése zavarák fel; benne — eszméletét vesztve, — Béla, kevés perczek mulva, Emília karjaiban pihent.

(Vége következik.)

kében minden salakjától megtisztult eszmének testét is bírni: aziránt elismerésünket, becsülésünket, sőt hálaunkat kijelenteni hazafiai szent kötelesség. E sorok írója legalább többre becsüli azt, ki egy garas-árát cselekszik, mint azt, a ki százforint árát beszél.

Ha még hozzá vetjük, hogy P. L. ki annyira büszke és makacs volt ifjú korában, hogy magának még az édes apjától sem kért itt — hogy tervét kivihesse — megtagadta magát. Így kezdődött meg ez egyszerű gyámintézet, mely Isten segédelmé és az emberbaráti szeretet gyámoltása alatt napról napra növekedést nyerend — és nyerjen is.

Nyirfalombok.

XVIII.

(Menjünk a zöldbe! — Regényes utazás. — Kérünk egy omnibuszt! — A furdőszoiba, folyosó és dalnokai. — Hát beteges is vannak itt? — Aligha nem a politika okozza! — Szégyen a futás, de hasznos.)

Menekülünk kissé az élet zajából és súlyos gondjaitól; menekülünk a portól hőségétől, ujalomtól, Simonismustól, perpatvartól; menekülünk a politikától, korunk e telhetetlen szörnyetegétől, mely a piaczi kofák akadémiájában és a salonokban, kávéházban és irodában, családletheben és társaskörökben, szóval mindenütt torkon ragad és fojtogat bennünket. — menjünk a szabadba, a „zöldbe“, menjünk a „Sóstóra“.

Az ám... hanem egy kis felakadásunk van, a mennyiben koccsunk, no meg koccsink és fogatunk is „törénetesen“ nincs; az a Nyiregyháza — Ungvári vaspálya pedig még csak „in spe“, a remény rózsaszínű madártárlatában létezik; aztán meg a csúz is lábainkban érelyesen tiltakozik azon merénylet ellen, hogy lépéssel mérjük meg a nyiregyházi czukrázda és Sóstó egymástól távolságát...

Elj mit... megint ur módon, „rangunkhoz illőleg“ fiakkereken... azaz tulajdonképen... talpigán.

— Barátom Gyuro! mennyiért visz ki a Sóstóra?

— Ety forint.
— Sok pénz az, braty. Elég lesz fele!
— Még szemünk közé nevet!
— Öreg! mit kívánna a Sóstóig?
— Jeden zlaty.
— Mit? Egy egész forintot fizetni s még hozzá „franciául“ társalkodni a kigyelmed horzoz fejével?... De már azt nem teszem!... Szerelmets Janó öcsém... Sóstó!
— Jeden zlaty.

— No úgyse meg a Guta a bubotokat, itt a pénz... de aztán hadd kocogjon az a száz esztendő Bucefalus?

Kocog is már szegény pára, hanem ugyan átkozott pogányul ráz ez a Gellért püspök kocsija, nem marad épen egyetlen egy csontunk sem, mire czélunkhoz érünk... Édes „jeden zlaty“ barátom, ez a döcezen megérme egy „vonás forintot“ de a termetedre, — talán azt gondolod, hogy „németet“ viszesz?... hóhó! most meg kicsi hián feldőlünk, ... kapja is érte az abrakot — ostorvéllel — a jámbor állat... jámbor? valódi malitiosus gebe, hiszen egyenesen a sírúbe ragad bennünket... vigyázz! ... hó... Klapsz! akarunkon kívül a földön vagyunk, azonban hála az áldott homoktergnek, minden sérülés nélkül... Janó káromkodik, a bucefalus háta püfög, a mellettünk elrobbog kocsik népe jóízű kacag, bucefalus Janó oldalba üti patájával, Janó nagy mérgesen visszargyja, bucefalus újból repikázik, Janó ostorral és lábbal írja a duplikát... káromkodás, roppanás, püfögés, horkolás, taligatörés, hámszakadás, embersántulás... valóságos „divina comedia“, mely okvetlenül megérme azt a „jeden zlaty“ ha benne — már tudniillik a feldőlés és fogathány által — saját magunk is nem szerepelünk...

Szerencsére egyik ismerősünk a helyszínére érkezvén felvezet bennünket szekere, s nem kell „gyalog forsponton“ odább utaznunk... Hanem nem volna-e czélszerű, ugy a nagy közönség, mint a Sóstó érdekében, ha az a „Sóstó egyvet“ gondoskodnék legalább egy árva „omnibusz“-ról, mely a város és furdója közt mérsékelt árak mellett fenntartaná a közlekedést, — egyelőre legalább szombat- és vasárnapokon, azután pedig, a forgalomhoz képest naponta? Azt hiszik a vállalat igen kifizetné magát még az elkészülő vasút mellett is, — a publikumot pedig megmentené a talyigások önkénytelensége s a kényelmetlen és nyaktörő kalandoktól, míg a Sóstó emelésére minden bizonytalmas befolyást gyakorolna...

No de csak hogy már itt vagyunk! „János uram“ elkészítette a furdót... az új furdőszoiba csinosak, kár hogy az „obligát“ két gyékényesség mellett hiányzik benne egy-egy szerény diván... a tágas corrido, melyről a furdórzobák nyílnak, valamint a csemető szobát jelző készlekek az ajtók felett, dícséretre válnak a tervezőnek, — hanem azok a folyosó talajt suroló „mosdatlan szépségek“ biztosan elhagyhatnák azt a frívól „nótát“, melylyel a furdóknak — bár „gratis“ — tele torokkal kedveskednek...

Kivált ha ezek a furdó vendégek betegek is! Betegekl hiszen a furdói idegy maholnap végéhez közel, már pedig a Sóstó — mint ezt dr. Baruch a „Nyir“ valamelyik számában kifejezte — esalhatlan gyógyhely minden betegségnél. Valóságos Bethesda-tó. Talán még az ellen is használ, miről azt mondja a profanum vulgus, hogy ellene „nincs orvosság patikában, vagy más helyen“? Hanem persze ezek a sá-

padt arcok, ezek a szegény görvélykór-béuitott gyermekek, és mindazok, kik huzamos időzést után is reményökben csalódva, gyógyulás és vigas nélkül távoztak el innen, — erősen tanuskodnak Aeskulap „sokatomondó“ utóda ellen, s a furdó gyógyértékét kissé alantabb fokra redukálják.

Egyébiránt hátha a gyógyulás ezen hiánya nem is annyira a vízben keresendő, mint inkább a levegőben, mely mint mindenütt, ugy itt is tökéletesen saturálva van a politika fertőztes „miasma“-jával? Ine alig közelitünk a valóban elegans „svájci lak“ táján, — rendben tartott sétányon — tett körutunkból a régi épület letli oldalán mulató vendégekhez, már hangzik felénk a zajos kiáltás, s utána rögtön a még zajosabb antiphona:

— Eljen Deák!
— Eljen Kossuth atyánk!
— Uraim poharamat emelem Andrassy Gyula ó excjáért...

— Nem kocczantunk az olyan hadügyministerért, ki csak egy szál szuronnyal sem rendelkezik.

— Eljen az országgyűlési baloldal!
— Eljen a dicsőségesen uralkodó majoritás!
— Le vele... éljen... vesszen... ki vele... éljen... vivát... melhizje...

...Brr! tágulunk innen, mert különben aligha elkerülhetjük az „ipecauanát“ vagy a „diák-konyha“ más hasonemű, méregdrága és még is átkozott rosz dekóktumát.

Jertünk a mi „patronusunk“ Bálint Mihály uran védszárnyainak csendes békés árnyékába.

Z. Y.

Mi ujság Nagy-Kállóban?

Mi is élünk, azonban csak egy piáno, mert nem igen dicsekedhetünk, hogy valami szellemi élvezetben részesülhetnénk, így tehát megengedi tisztelt szerkesztőnk, hogy lapjába minden jó akaratom mellett sem küldhetek oly értesítéseket, melyekkel meg lehetnénk elégedve, mert oly prósaí és már elcsépett dolgokról: Hogy a marhahus tulajdonságát (20 kr.) mellett sem felel meg a várakozásnak.

Hogy a vendéglőkben mérni szokott borok, sok variációkon mennek keresztül mert ha nagyobb kellendőség van — azért, ha pedig nincs kellendőség, akkor meg ez okból emelik fel az ital árát, e mellett a minősége soha sem üti meg a mértéket.

Avagy, hogy utcazi kivilágításunk különösen a legesetebb időkben, és midőn eső esik, vagy szél fúj, oly rosz lábon szokott állani, hogy alig pislog itt-ott egy pár lámpa fénye — igaz ugyan, hogy a sétátér leginkább el van látva ezen világitásbeli jótéteménnyel, de mit ér az, ha különösen a mellékutcáknak pokoli sötétség van, — hiszen ez olyforma, mint a sordidus diák csizmája, — az eleje fényes, a hátulja, azaz a sarka sáros; — miután pedig pallóink némely helyen emelvényesek, és a földdel aránylagosan nincsenek feltöltve, mint például a megyeházától, különösen a ref. és római kath: templom. Nagyon vigyázni kell az embernek, hogy valahogy a palló mellé ne lépjen, mert ha a nyaka nem is, de a lába könnyen kitörhetik. — mire már volt is egy szomorú eset, a mult időben midőn a lámpagyújtogatónak — no lám, én is mindig a legkisebbet kárhoztatom — már hogy mi okból, azt még bizonyosan nem tudjuk, — nem tetszett világosságot csinálni, s egy tisztos öreg ur, midőn hazafelé ment, a sötétségben véletlenül, az ily felemelt pallóról egy helyen lelépett, s úgy megitőtte a lábát, hogy nem csak fájlalta azt, de pár napig fog kúrált is vele; — ezen sötétségre vonatkozólag urambátyám — a kit általánosan így nevezzük, — azon ártatlan megjegyzést tette: „Az biz az, hogy a keh fojtsa meg; ebben még pápaszemmel sem lehetne látni.“

Vagy pedig, hogy egy olyan kicsis-féle kereskedő megbukott, behuzván bukásával, néhány jó hiszemű hitelezőt — kinek a boltja bezárattott, különben itt czégek megbukása gyakori dolog, mert gyakran lehet látni X. czég és X-nő czímét ugyan azon egy boltnál.

Avagy hogy az év elején tartott kaszinói nagy gyűlés alkalmával meg volt ígérve, hogy az alapszabályok az idő, és kor kívánalmához képest át lesznek idomítva, mi azonban még sem történt — és hogy kaszinói elnökünk nem tud fogni választmányi tagokat, hogy ilést tartasson.

Vagy pedig, hogy a boltok háta megett a r. kath: templom mellett elégett és részben összeomlott épület falai — a nagy szemétdomb udvarral, miként Jeriko falai, most is azon romladozott állapotban vannak, a város dísztelenségére, mert e miatt a városnak ezen majdnem legszebb része oly kinczésű mint ha az embernek fogai közül előről vagy kettőt kivennének, — azaz csorbán — büszkélkednek mintegy mutatni akarván, hogy őket helyzetükből kiemelni nem lehet.

Avagy, hogy három helyen is kugliznak és hogy ebből áll az egész mulatság.

Vagy pedig, hogy minden vasárnap szokott a kisebb korecsmákban, és utczán egy kis rendezes verokedés történni, hol a botok fejről fejre, vállról vállra járnak, fájdalmas emlékeket hagyván magok után hátra.

Avagy tüz vész alkalmával, mint például folyó hó 17-én délben is — a vizpuskák rendezésén akkor érkeznek a színhelyre — midőn a tetőzet már nagy részben elégett, és az is csak úgy, ha egy pár értelmesebb ember ló hiányában, — mint ezt tette jelen alkalommal, H. P. nem Kállóbeli ügyvéd ur — megfogta a vizpuska-székér rudját, és maga húzta többet magával a vész helyére — pedig meglehető tá-

volságra. — Ez is valójában szomorú körülmény, hogy az ily kisebbszertű városok és a községek majdnem mind általánosságban, nem képesek ha csak egy lovat is tartani hogy az a város vagy községébe, udvarán lévő vizpuska-székérbe azonnal befogatván — jó idejében segélyül lehetne vinni, s sok tüznek elejét lehetne venni, különösen oly helyen is, mint Kálló, a hol a tüzesetek gyakoriak — de hátha az sem lenne jó, a mennyiben ezt szokták mondani, hogy közös lónak törős a háta.

Vagy pedig hogy csak egyetlen egy Elyseum nevezetű furdó és mulató helyiségünk van, és az sem látogatott.

Avagy hogy ha az ember Gelsére küld levelet, az illető öt nap mulva kapja meg azt holott, csak két mérföldnyi távolság, — ezen azonban nem igen lehet csudálkozni, mert a postaut olyan tekervényes hogy mikor men ki indul egészen más irányban megy — és egy egész félkör utat tesz — míg oda érkezik.

Avagy hogy a vendéglőkben minden olcsóság daczára sem szállítottat le a preiscourrant, — azaz az árjegyzék.

Különböben végre örvendtes tudomásul irhatom, hogy rom. kath: templomunk valahára a lehetőségig kitataroztatott, s nem sokára az ujonnan beállított orgona hangját is meg fogjuk hallani.

Református egyházunk tetőzete is fenn van nem csak, de a tetőjének egyrésze pléhvél be is fedetett, — mint halljuk, — öszre készen lesz az egész.

A tavasz óta mióta a színészek elmentek, különösen a nyár folyamán alatt, minthogy sokan a furdóra mentek, csak azon egy élvezetet élvezhetjük, hogy esténként a sétátéren társaságok gyűlnek össze, s a társalgásban különösen, K. A. és K. A. urhölgyek igen, kedélyesek; e mellett hallhatjuk K. A. ur házából, (minthogy ez a séta térhez közel van és az ablakok nyitvák) a zenét; mely egy hegedű- és zongorakiséretből áll, s valójában művészi, — és a zenészet kedvelőit örömmre ragadja.

Jövöre többet — ha lesz mit. Im.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI HIREK.

— Andrassy Gyula gróf miniszterelnök sept. 3-án reggel Tokajba utazott.

— A „Kronstädter Ztg.“ azt ujságolja, hogy a dunai fejedelemségbe Eder báró helyébe Perczel Mór fogna kinevezetüni.

— A honvédelmi miniszteriumnak egy közvettett kibocsátánya tudtul adja azon feltételeket, melyek mellett ifjak a hadtengerészetbe felvétetnek. Növendékek, kik oda belepni óhajtanak, igazolmi tartoznak, hogy 14 évüket betöltötték, a 16-át azonban tul nem haladták, kifügástan erkölcsünek, jól kifejelettek, különösen jó látási szervekkel bírnak, imni, olvasni tudnak. E növendékek egy iskola-hajón matrózokul és matróz-altisztekkül képezetnek ki; a kérvények ez évben szept. végéig nyújtandók he a polai kikötő parancsnokához. — Ohajjuk, hogy minél számosabban lépjenek magy. ifjak közül ezen előttiink eddig meglehetősen idegen térré is.

— Balla Gergely felől egy lapban ismét érdekes dolgokat olvasunk. Miután nagy alázattal beavallotta, hogy ő csakugyan azon egyén, ki 1852-ben a makói fegyházból megszökött s „köszönettel“ fogadta, midőn tudtára adatott, hogy akkor megszakított fogságát még közel 5 és félévig folytatni fogja, megmaradt a mellett, hogy ő voltaképen nem Balla József és nejeinek fia; mint a törvényesek előtt elmesélte, ő ezt 1846-ban tudta csak meg Bukarestben, hova rejtélyes módon elvitték, egy elflytyolozott hölgy elé állították, ki azt mondta neki, hogy ő, t. i. gr. T. Bl. édesanyja s b. Wesselényi Miklós az atyja, de e titokról hallgasson, mert felfedezése nagy veszélybe döntene. stb. — Ezáltal, ugylátszik, a Wesselényiek ellen már megüvert összeget akarná magának megmenteni.

— Grosz kassai asztalos-mester közelebb oly talyigát talált fel, mely csupán taszító erő használata mellett felfordítás vagy emelés nélkül kiüríthető.

— Miskolcson két erőszakos halál történt. Ugyanis Döring nevű szabó agyonlőtte magát, és Schwarcz Jónás ki sánta mellék néven nagyon ismeretes volt s számos éven át pénzülettel foglalkozott, saját pénzjében kőrel által vetett véget életének; ez utóbbi tetemet pezzérrel cipzeltették ki a temető kerítése alá s a hullát egy lányú vastag földdel fedték be.

— Szomorú példáját adta ezáltal az izr. valásu pap, azon szép tannak, mely a megbocsátást hirdeti, s hogy habár régi elavult vallásos hagyományok tiltják is az öngyilkosok eltemetését — nem tud vagy akar a kor színvonára emelkedni. — De az ily felületes bekaparás egyszersmind rendőrelenes is.

— A Portát már régen foglalkodtatja a Budapestten felállítandó főconsulni állomás kérdése. Ennek szervezése most már elhatározott s élére a finom műveltségű Daniich offendi, a dumai kormányzósi diplomatikai osztályának főnöke fog kinevezetüni. Ezen államférfi persona grata Bécsben, és ő Felsője által legközelebb disztitetett fel a Ferencz Jozsef renddel, Törökország a második állam, a Budapestten felállítandó consulatús szükséges voltát elismerte.

— Belgrád, aug. 31. A Mihály fejedelem részéről gazdagon dotált nemzeti színház alapköve ma tétetett le, Milán fejedelem s a kormányzósi tagjainak jelenlétében, mely alkalommal az érsek celebrált. Az ünnepélyen a tegnap szabadságról visszatért Kállay osztrák főconsul is megjelent.

— A „Gazette de France“ azon hire, hogy Luzernben az angol királynő ellen merényletet követtek el, mégsem alaptalan. A párisi „Figa-

ro“-nak írják, miké egész összeseküvés forog fenn a királynő ellen. Jóllehet ő Felsője azt akarja, hogy e dolog ne jöjjön napfényre, a per mégis elkerülhetetlen.

VEGYES HIREK.

× Rosenzweig ur nem haragszik, csak prüszköl a minapi felszólamlásunkért. Jaj szegény fejünknek a prüszkölést nála harag szokta követni; sebahaj majd lecsendesül, ha megmutatta, hogy K. D.-t kivetette a nyeregéből. De hátha mégis lehet okunk haragjától félni? gyöngéd tapintatosságának violaszín nyomait volt már szerencsénk egy védtelen nyókarján látni. Bizony nem szeretnénk körnei közzé kerülni! de igaz, hisz mi nem házias, hanem csak izgága vendégei iránti tapintatosságát emeltük ki, s ilyes teltségét ő ujjabb hallomás szerint csakis garázdák ellen — ha azok mindjárt grófok lennének is — fogvány érvényesíteni; mi, kiknek hála istennek, a garázdálkodás nem kegyerünk, haragjától vagy tapintatosságától mit sem tarthatunk. De a mi paroxiszmusában ellenünk szórt prüszögését illeti, azt mi előre tudtuk, hogy úgy lesz. Bújja is Rosenzweig ur, akármit mond felőle a világ, csak neki pénze legyen, de sok; neki pedig — ugymond — van pénze, tehát ur, utnak pedig és bolondnak minden szabad, neüde? azt tartja a példabeszéd!

× Miután azoknál vagyunk, kiknek — ugy látszik egy idő óta felderült világuk; kik sokszor nagyobb eredményeket vívnak ki a világ bölcsesind; s kikről az áll hogy egy bolond százat csinál; ezen világnézet felsőbb magaslátának színvonalán álló bölcsek pápaszemén keresztül nem árt körül tekintetünk, s szemügyre vennünk egyet-mást, mi körülöttünk történik, vagy füstbe megy. A „Nyir“ mult számában megjelent „városi téglagyár hasznosítását“ tárgyazo cikk azonnal szemünkbe ötlök; és sajnáljuk különben jóakaratu írója aligha jó eredményü elmfuttatását. Igazmondás nem emberszólás. Cikk írónak tudnia kell hogy ilyes kérdések nálunk titkos konferenciák tárgyait képezik, s nem az előadás iránytani szépségei, hanem a szerint döntetnek el, a mint és a mely mérben pedzik azok az „édes mindnyájunké“ féle cosmopolitikus elveket. — Hogy városunknak a téglagyár házikelésére nincs elegendő pénze, az régi dolog, hogy mégis kifizeti magát, mindamellet hogy tetemes előnyöket nyújt kívül a kevésbé tehető építkező lakosságnak; az már kézzelfogható dolog. De hát miért is ne lehetne azt másként hasznosítani, tehát haszonbérlet után; ugy legalább gyára és pénze lesz a városnak, mi talán mégis előnyösebb a sóstói bérletnél, hol se pénz, se posztó. Pénzünk nekünk ugy is elég van, csak ugy szórjuk a segélyadományokat, mert hiába szép dolog ám az, ha a nevelés ügyét is szívnünk hordjuk, s 1100 forintoskát ajándékozunk oly ezekokra, melyekből aligha háromolhatik a közemberiségre oly haszon, mint ha a tanyai iskolás gyermekeknek egy-egy ABC-t vettek volna az illető kegyurak. No de pénz volt s lesz is, mondaná megboldogult urunk bátyánk. De ha most éne, bezeg látna, hogy kell is ám! Első októberig csak 23,000 forintosca pénztári szükségletünk mutatkozok; adóhátrányunk is van vagy 60,000 forintosca, — vigan vagyunk! mondja valaki aztán, hogy minek az a sok esküdt a városnak? ni ugy hiszszük, hogy ezek működési hatálya vetekedni fog a helyben alakulandó zálog-intézetével, ha ugyan felül nem mulandja azt Sapienti paucal!

× A „Bihar“ szerint Nagyváradon megalakult szeszifonimotó részvény társaság végre életbelépett. Az esetleges kiadások fedezési alapját tevo 60 db. részvényen kívül a többi mind alá van írva, sőt maga a gyárepület már e folyó évi novmber 1-sőjén meg is kezdendi működését. — Nálunk is volt ily nemü vállalati társulat keletkezésében, de nem tudjuk vajjon az illetőknek elázog véleményein, vagy a kellő tüke hiányán mult-e el, denique összezent az egész, ugy kell nekik, miért nem kerestek valami heverő gróft elnökül s a vállalat bizonyára nem mond csütörtököt.

× Miért fizetjük a kutyapecézt? ly czimü pályakérdés van kitzíve legközelebbi községi egészségügyi osztályunk által. Megfejtési határidő: jövő januárius elsője; jutalomdíj: egy telivér juhászkutya. Halljuk az éralatti utczában egy városi képvisleti tag ur akar pályázni e kérdésre, kinek kuttyája folyó hó 2-án egy tizenennyegüves leánykáról letépte ruhácskáját. A gyermek szegény anyja talán hálaival is tartoznék az illető urnak, hogy kuttyája legalább testi sérelmek nélkül hagyja elhaladni az arra menőket. Mi egyelőre csak a rendőrség figyelmét hívjuk fel ez esetre, s bevárjuk P. S. urak pályázati kérdésünk megfejtését, nehogy más puskaport legyünk kénytelenek használni.

Gr. Degenfeld Gusztáv e napokban jegyzé el Karacsay Melánie grófkisasszonyt. Ez alkalommal a völégény nővérét, hg Odescalchi Gyulánét (Aranyos-Médgyesen) a lovak elragadták és kocsiját feldönték; de a hgnő csak arezán kapott és szerencsére csupán jelentéktelen sérülést.

— Az egyesült öhitűek aug. 27-én N.-Bolgasszonyról nevezett búcsuja nagy és fényes ünnepélyvel tartott meg Mária-Pócson; 20 ezernél többen voltak jelen a búcsú-vándorok, kiknek mindegyike szeméből az üdv és megalégedés könnyepei ragyogtak föl. Honnan ez öröm és megalégedés? A koszorús körmenet, mely Hajdu-Dorogról szokott e szent helyre elvándorolni, ez öntött élelet az egészbe. A rend és külszin, s a keblek bnzgalma tette nagygya e napot. Lehetett olvasni e nagy tömeg arczáról a megalégedést, mit méltóságos püspöke

Ú Z L E T.
A nyiregyházi gabnacsarnokban
 jegyzőkönyvileg beíratott terményárak o. értékben.

Álló ausztr. mérő szerint	szept. 5.	
	leg- alatt	leg- felett
Buza	3.25—4.10	
Rozs	2.50—2.60	
Arpa, serfőzésre	0.00—0.00	
Zab táplálékra	1.60—1.80	
Zab	1.20—1.30	
Kukoricza	2.20—2.30	
Köles	2.60—2.70	
Bab	0.00—0.00	
Repce	0.00—0.00	
Mák	6.00—7.00	
Bükköny	0.00—0.00	
Lenmag	0.00—0.00	
Vörös Lóhere	0.00—0.00	
Luczerna	0.00—0.00	
Szesz, magyar iteze	21—21½	
Virágolaj, mázsáinkint	00—00	

— (A.—F.) Debreczen, szept. 3. A gabona-üzlet hétről-hétre élénkebb, az árak is emelkednek; készletek azonban még hiányosak alig van jó kilátás a kiviteli kereskedésre; mert már tornyosodnak az akadályok is a tiszavidéki va-

suti igazgatóságnál; már most sem lehet gabnani feladni. — Az árak a következők: buza 7—8 frt; rozs 5 frt 10—30 kr; árpa 3 frt 60—4 frt; tengeri 4—4 frt 20 kr; zab 2 frt 40—60 kr köblönként. A szallona ára lejjebb ment; mázsája a nehéznék 31, 32 frt, könnyebbnék 30, 31 frt. — A szesznek az ára emelkedett, nagyobb mennyiségben itezéje 21 kr. — Egyébbféle cikket részint még nem hoztak piacunkra, részint vétel nem történt. — Az idő este reggel borong ugyan, de naphosszat napfényes és igen kellemes meleg.

— Miskolcz, szept. 2. Búza mérőnkint 3 frt 60 kr—3 frt 75 kr. Kétszeres 2 frt 70 kr—2 frt 80 kr. Rozs 2 frt 50 kr—2 frt 60 kr. Arpa 1 frt 80 kr—1 frt 90 kr. Zab 1 frt 10 kr—1 frt 15 kr. Kukoricza 1 frt 90 kr—2 frt 00 kr. Kása 2 frt 10 kr—2 frt 20 kr. Bab 0 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Borsó 0 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Lenese 0 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Burgonya 0 frt 00 kr—0 frt 00 kr. Szesznek itezéje 30 fok 00—00 kr. Szallomának fontja 00—00 kr. Marhalus fontja 00 kr.

Pest, szept. 3. A gabona adásvevés ma csendesebbre vált, mi részben nagyobb szállítmányok részben pedig a vaspályán felfüggesztett gabnaszállítás következménye. Búza: 87½ fus 4 frt 82 kr, 87 fus 4 frt 75 kr, 86½ fus 4 frt 70 kr, 86 fus 4 frt 60 kr, 85 fus 4 frt 45 kr, vám mázsáinkint háromhavi fizetésre; 85 és fél fus 4 frt 30 kr, 85 fus 4 frt 30 kr, 84 fus 4

frt, 83 fus 3 frt 57 és fél kr. készítésre. Rozs 78—80 fus 3 frt 15 kr, 77—80 fus 3 frt, október hónapban átvételi. Arpa 2 frt 70 kr, 2 frt 67 és fél kr, etetni való 2 frt 35 kr. Zab: 40—50 fus 1 frt 75 kr. Kukoricza tiszai 2 frt 50 kr, pestmegyei 2 frt 45 kr.

Bécsi távirati börze-tudósítás.
 Szept. 4.
 5% metaliques 58.40. — 5% metaliques máj. és nov. 58.50. — 5% nemzeti kölcsön 62.00. — 1860. államkölcsön 84.00. — Bankrészvény 731.00. — Hitelrészvény 211.00. — London 113.95. — Ezüst 112.00. — Cs. k. arany 5.38.

TUDAKOZÓ INTÉZETI HIRADÓ.
 (E rovatban egy-egy közlésért 20 kr. o. é. fizetendő.)
 Kerestetik hasznóberbe egy jó zongora.
 Egy igen szép vashüleső jutányos áron eladó.
 Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Börkey Imre.

Menetrende a cs. kir. szab. tiszavidéki vasut-társaság 1868. évi mártius 1-től kezdve további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.			III. Bécs és Pestről Nagy-Várad felé.			V. Aradról Pest és Bécs felé.				
óra	percz	napr.	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.		
Bécs	ind. 8	—	Bécs	indulás	8	—	Arad	indulás	10	15
Pest	6 31	regg.	Pest	6 31	regg.	Csaba	12 7	délt.	12 7	délt.
Czegléd	9 49	"	Czegléd	9 49	"	Mező-Túr	2 27	d. u.	2 27	d. u.
Szolnok	10 57	"	Püspök-Ladány	2 5	d. u.	Szolnok	4 20	"	4 20	"
Püsp.-Ladány	1 33	d. u.	Berettyó-Ujfalu	3 14	"	Czegléd	5 31	este	5 31	este
Debreczen	3 5	"	Nagyvárad	4 31	"	Pest	8 40	"	8 40	"
Nyiregyháza	4 33	"				Bécs	6 —	reggel	6 —	reggel
Tokaj	5 31	este								
Miskolcz	7 24	"								
Kassa	9 56	"								

II. Bécs és Pestről Arad felé.			IV. Kassáról Pest és Bécs felé.			VI. Nagy-Váradról Pest és Bécs felé.		
óra	percz	napr.	óra	percz	napr.	óra	percz	napr.
Bécs	indulás	8	Kassa	ind. 5 21	regg.	Nagyvárad	indulás	10 27
Pest	6 31	reggel	Miskolcz	7 55	"	Berettyó-Ujfalu	11 50	d. u.
Czegléd	9 34	"	Tokaj	9 37	"	Püspök-Ladány	12 58	d. u.
Szolnok	10 42	"	Nyiregyháza	10 39	"	Czegléd	5 46	este
Mező-Túr	12 17	d. u.	Debreczen	12 19	délt.	Pest	8 40	"
Csaba	2 43	"	Püsp.-Ladány	1 57	d. u.	Bécs	6 —	reggel
Arad	4 40	"	Szolnok	4 43	"			
			Czegléd	5 46	este			
			Pest	8 40	"			
			Bécs	6 —	regg.			

A közállomásokról indulás ideje a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menet-rendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrende:
 Nagyvárad-Kolozsvár. Indulás Nagyváradról naponkint este 6 óra 30 perczkor. Erkezés Nagyváradra naponkint reggel 6 óra 40 perczkor. (7—8 utas főlvelele mellett.)
 Nyiregyháza-Beregszász. Indulás Nyiregyházaról naponkint reggel 7 órakor. Erkezés Nyiregyháza naponkint este 4 óra 50 perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)
 Nyiregyháza-Szatmár-Nagybánya. Indulás naponkint este 6 órakor. Erkezés naponkint este 9 óra 45 perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)
 Kassa-Lőcsé-Kézmárc. Indulás Kassáról naponkint éjjel 12 órakor. Erkezés Kassára naponkint éjjel 12 óra 10 perczkor. (3 utas főlvelele mellett.)
 Kassa-Munkács-Szigeth. Indulás Kassáról naponkint éjjel 11 óra 45 perczkor. Erkezés Kassára naponkint éjjel 1 órakor. (3 utas főlvelele mellett.)

H I R D E T É S E K.

Ritka példánya (166) *1
!!! a ragadozó állatoknak !!!
 jelesen egy kölyök korától házi gyermekek és állatok közt nevelkedett farkas van eladó helyben a Nagy-orosi utcán 980 szám alatt.

H i r d e t é s. (165) 2—1
 Alulirotnál kapható legújabb találmányu varrás nélküli igen erős mintegy 5000 darab zsák; továbbá mindenféle nagyságu ponyvák, ez utóbbiak kölcsönképen is, valamint szóró- vagyis szélrosták; nemkülönben a legjutányosabb áru szalmazsáknak és kárpitos (tapecir) munkákhoz való vastag vászon. Lakásom N.-Debreczeni-utca, 1550. sz. alatt.
Fried Jakab.

Cs. kir. kiz. szab. amerikai és angol szabadalommal bíró
ANATHERIN-SZÁJVIZ
dr. Popp J. G.-től,
 gyakorló fogorvos Bécsben, (Stadt, Bognergasse Nro 2.)
Egy üveg ára 1 frt 40 kr. Csomagolási díj 20 kr.
 E jeles szer hire és használata 20 évi fennállása óta egész Európán túl hatott. Különösen jelesnek bizonyult mindennemű fogfájás, a száj lágy részeinek minden betegsége, mozgó fogak, könnyenvérző beteg foghús, csontszú és vérsérv ellen. Föloldja a nyálkát, miáltal megakadályoztatik a fogköképződése; üdítőleg és izjavítólag hat a szájra, és alaposan elűzi azon kellemetlen szagot, mely mű- vagy lyukas fogakból, ételekből vagy dohányzástól származik. Miután eme szájvíz a fogakra és szájrészekre semmikép sem hat marólag vagy kártékonyan, annál fogva mint a szájnak folytonos tisztosítószeré is a legjelesebb szolgálatokat teszi, és annak minden részét egész a legmagasabb életkorig teljes épségben és egészségben tartja. Magas orvosi tekintélyek bizonyítványai nyilatkoznak ennek ártalmatlansága és ajánlhatósága mellett és gyakran sok nevezetes orvostól rendeltek.
Fogólom, lyukas fogak olmozására. Ára 2 fr. 10 kr.
Anatherin-fogpászta. Ára 1 fr. 22 kr.
Növény fogpor. Ára 63 kr. (44) 6—5

*) Kapható Nyiregyházán: Reich B., Pavlovits I. keresk. és Baresay gyógyszerárban. Debreczenben: Borsos gyógyszerárban és Csanak József fűszerkereskedésben. Nagyváradon: Janiky Antal, Huzella A. és Knorr uraknál. Nagy-Károlyban: Jelínek gyógyszer. Bőszörményben: Lányi M. Nagy-Bányán: Papp S. gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. Zilah: Weiss gyógyszer. Somlyó: Ruszka Ign. és Társa. Tokaj: Fröczér Ágoston gyógyszerésznél.

Társalkodónőnek (163) 3—1
 (gouvernante) ajánlkozik egy, a francia és német nyelvek tökéletes birtokában levő kisasszony, ki már több uri háznál volt e minőségben alkalmazva; s csakis itt Magyarhonban ohajtana ismét maradni. Bővebb utasítást ad
a szerkesztőség.

29. 1868. **Árverési hirdetmény!**
 Az Angyalházi közbirtokosságnak a nevezett pusztán levő csapszéke az italméresi joggal folyó évi november 1-ső napjától számítandó három évre hasznóberbe adatván, a bérleni szándékozók, a szeptember 23-án délelőtt a Szoboszlói városháznál tartandó árverésre meghívattak, a bérlési feltételek a közbirtokossági jegyzői hivatalnál addig is megtekinthetők.
 Kelt H.-Szoboszlón 1868. aug. 23. t. közbirtokossági ülésből. (158) 3—2

Kir. kisebb hasznóvételek árverelése
 A méltóságos gróf Dessewffy Kálmán ur rózsási uradalmi tisztartósága részéről közhírre tétetik, miszerint Vencsellő és Balsa községekben, a kir. kisebb hasznóvételek, — mint korcsmáltatási jog és halászat, — az ugyancsak f. é. október hó 15-ik napján, Vencsellőn megtartandó árverés után, jövő évi január hó 1-től számítandó három egymás után következő évre, a legtöbbet ígérőnek, az érintett uradl. tisztartóságnál időközben, ugy az árverési napon Vencsellőn megtekinthető feltételek nyomán, hasznóberbe fognak adatni, melyre a tisztelt vállalkozni szándékozók, 300 frt. bánatpénzzel ellátva, ezennel meghívattak.
 Kelt Rózsásón augusztus 28-án 1868.
Pollák Ferencz
 uradalmi rendelkező tisztartó. (157) 3—2

H I R D E T É S. (164) *1
 Alulirott tisztelettel jelentem a nagyérdemű közönségnek, miszerint nálam mindennemű nőruhavarrás, himzés stb. megrendelhető, a legjutányosabb munkadíj és leggyorsabb szolgálat mellett. Ugy szintén a varrás és ruhaszabás könnyen felfogható módszerben való oktatásra növendék leánykákat is kész elfogadni. Lakásom Egyházi-utca 176-ik szám volt Vadászi-ház.
Zupkó Sarolta.

Hirdetmény. (162) *1
 Ugoesamegye Tur-Terebes községében a közbirtokosságot osztatlan közösségben illető alerdőség makktermése f. 1868-ik év szeptember 15-én Tur-Terebesen elárvereztetni fogván, erre az árverezni kívánók azzal hivatnak meg, hogy a feltételek alulirotnál megtekinthetők.
 Kelt Nagy-Szőlőson 1868. augusztus 30-án
Vankay János
 ügyvéd megbízott.

H i r d e t é s! (160) 2—2
 100 darab részint új, részint használt 12 akós szeszes és boros hordó legjobb állapotban, és 6 vasas abronccsal ellátva kapható
Fried Jakabnál
 Nagy-Kállói-utca 1550. szám alatt.

Meghívás.
 Folyó évi október hó 7-én a „Nyiregyházi Terménycsarnok“ helyiségében tartandó közgyűlésre az egylet t. tagjai ezennel meghívattak. Nyiregyházán, szeptember 5-én, 1868.
 (167) *1
Szamueli Baruch
 elnök.